

Rolniczy system podatkowy w Holandii

Wstęp

Gospodarka, a także rolnictwo są inne w tym kraju niż w Polsce. Połowa wyprodukowanych tu dóbr jest przeznaczona na eksport. W tej sytuacji realizuje się tu generalną zasadę polegającą na tym, że system podatkowy nie może hamować międzynarodowej ekspansji gospodarczej. Mimo tego Holandia, podobnie jak nasz kraj, charakteryzuje się bardzo rozbudowanym systemem podatkowym. Wynika z tego, że za sprawą rozbudowanego systemu podatkowego oddziałuje się tu stymulująco na procesy gospodarcze. Dotyczy to także rolnictwa. Rolniczy system podatkowy w Holandii tworzą następujące rodzaje podatków:

- podatek korporacyjny,
- podatek dochodowy,
- podatek dywidendowy,
- podatek majątkowy,
- podatek od towarów i usług (VAT),
- podatek spadkowy,
- podatek od pojazdów silnikowych,
- podatek od pojazdów ciężkich,
- podatki związane z ochroną środowiska,
- podatki związane z bezpieczeństwem społecznym.

Należy podkreślić, że wszystkie wymienione podatki są pobierane w Holandii na podstawie ustaw. Najważniejszą z nich jest ustawa „Akt o podatku dochodowym” z 1966 r¹. Tym samym podatek od dochodów jest tu najbardziej istotny. Rygorystyczne są zasady jego poboru. W przypadku rolnictwa, jeżeli w ciągu 2 miesięcy po upływie daty od wymierzenia tego podatku podatnik nadal nie dokona jego wpłaty, to komornik podatkowy może sprzedać zadłużone gospodarstwo lub przekazać je w posiadanie aktywów gminy czy innego urzędu publicznego.

¹European Tax Rates and Tables, CCH, 1998.

Zasady wymiaru podatku dochodowego

Podatek dochodowy naliczany jest od dochodu osób fizycznych. Ma on charakter progresywny. Podstawą wymiaru tego podatku jest dochód podatnika, w tym także podatnika realizującego dochód z racji użytkowania gospodarstwa rolniczego.

Przy wymiarze podatku dochodowego brana jest pod uwagę sytuacja osobista podatnika (rolnika). Poziom osobistych odpisów (zmniejszeń dochodów) jest uzależniony m.in. od jego statusu rodzinnego, wieku, poziomu dochodów itp. W 1998 r. podstawowa kwota tych odpisów wynosiła 8799 NGL. Dla małżeństw lub osób z wolnym partnerem odpisy te wynosiły 17 179 NGL. Potrącenia te są odliczane od dochodu brutto przed poborem podatku. Dla rodziców samotnie wychowujących dzieci odpisy te wynosiły w 1998 r. 15 502 NGL. Dla osób powyżej 66 roku życia kwota osobistych odpisów wzrasta za każdy rok o 500 NGL – maksymalnie wynosi ona 5209 NGL.

Zakres potrąceń, czyli zmniejszenia podstawy wymiaru podatku, jest znacznie szerszy. W przypadku dochodów pochodzących z likwidacji gospodarstwa maksymalna kwota dochodów wyłączona z opodatkowania wynosiła w 1998 roku 45 000 NGL. Generalnie dochody pochodzące ze sprzedaży samej ziemi są wyłączone z opodatkowania podatkiem dochodowym. Jeżeli jednak ziemia rolnicza uzyskała zmianę charakteru jej użytkowania, to w momencie gdy zostaje sprzedana, kapitał pochodzący z tej operacji zostaje włączony do opodatkowania tym podatkiem. Określone to jest mianem „wyjątku rolniczego”. Kolejnym potrąceniem są odpisy od dochodu brutto z tytułu renty lub emerytury dożywotniej. Potrącenia te uzależnione są od wieku osoby prowadzącej działalność gospodarczą (rolniczą). Maksymalna kwota tego rodzaju odpisów od podstawy opodatkowania może wynosić 21 000 NGL. Z kolei osoby, które prowadzą własną działalność gospodarczą (rolniczą) i są w wieku 18–65 lat, przebywają na stałe w Holandii oraz poświęciły w roku co najmniej 1225 godzin na prowadzenie własnego biznesu (gospodarstwa), mogły w 1998 r. odpisać od dochodu kwotę 7515 NGL. O tym, jak kształtują się roczne potrącenia od dochodów z tytułu prowadzenia własnej rolniczej działalności gospodarczej przypadające na 1 osobę informuje tabela 1.

Tabela 1

Potrącenia od dochodów z tytułu prowadzenia własnej działalności gospodarczej przypadające na 1 osobę

Kwota dochodu (w NGL)	Rodzaje i kwoty maksymalnych potrąceń (w NGL)				
	Potrącenia dla osób prow. własną działalność gospodarczą – dochody wolne od podatku	Potrącenia dla „starterów” (osób rozpoczynających działalność)	Łączne potrącenia z tytułu prow. własnej działalności i dla „starterów”	Potrącenia z tytułu badań i rozwoju	Potrącenia ogółem
Do 92 610	11 085	3 697	14 782	10 402	25 184
92 610–96 530	10 035	3 697	13 732	10 402	24 134
96 530–100 450	8 985	3 697	12 682	10 402	23 084
100 450–104 437	7 935	3 697	11 632	10 402	22 034
Ponad 104 370	6 885	3 697	10 582	10 402	20 984

Źródło: 1998 International Bureau of Fiscal Documentation.

Z informacji tych wynika, że kwota dochodu wolna od podatku zmniejsza się w miarę wzrostu podstawy opodatkowania. Podatnicy bardziej zamożni korzystają w mniejszym stopniu z tego rodzaju zwolnienia z opodatkowania. Warto podkreślić rozwiązanie polegające na ulgach w podatku, które przysługują osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą. Kwoty potrąceń z tego tytułu są takie same, bez względu na poziom podstawy opodatkowania.

Warto zwrócić uwagę na potrącenia, które wynikają z prowadzonych w przedsiębiorstwie (gospodarstwie rolnym) inwestycji. W miarę wzrostu kosztów poniesionych na inwestycje odsetek potrąceń od podstawy opodatkowania maleje. Oprócz tego w potrąceniach z tytułu wydatków inwestycyjnych wprowadzono minimalne i maksymalne kwoty potrąceń od podstawy wymiaru podatku dochodowego. Szczegółowe informacje dotyczące tych odliczeń zawiera tabela 2.

Na uwagę w taryfie holenderskiego podatku od dochodów zasługują potrącenia inwestycyjne z tytułu oszczędności energetycznych. Potrącenia te są respektowane tylko wówczas, gdy dotyczą inwestycji nowych oraz tych, które są preferowane przez rząd Holandii. Informacje o odliczeniach od podstawy opodatkowania z tytułu inwestycji energetycznych przedstawia tabela 3.

Odliczeniu od podstawy opodatkowania podlega także tzw. Fundusz Kooperacyjny. To zmniejszenie podstawy wymiaru podatku dochodowego wynika z sytuacji, kiedy podatnik posiada własny biznes (gospodarstwo) i jednocześnie jego małżonek pracuje w tym biznesie (gospodarstwie). W przypadku gdy małżonek pracuje więcej niż 1750 godzin rocznie, potrącenie wynosi 4% rocznego dochodu.

Tabela 2

Odliczenia od podstawy wymiaru podatku dochodowego wydatków inwestycyjnych

Całkowite roczne wydatki na inwestycje w 1998 roku (w NGL)	Odliczenie od podstawy opodatkowania (w %)	Potrącenia w NGL od dochodu	
		minimum	maksimum
Do 3700	0	–	–
37 000–63 000	24	888	15 120
63 000–123 000	21	13 230	25 830
123 000–183 000	19	23 370	34 770
183 000–243 000	16	29 280	38 880
243 000–303 000	13	31 590	39 390
303 000–363 000	11	33 330	39 930
363 000–424 000	8	29 040	33 920
424 000–485 000	5	21 200	24 250
485 000–545 000	3	14 550	16 350
Ponad 545 000	0	–	–

Źródło: 1998 International Bureau of Fiscal Documentation.

Tabela 3

Odliczenia od podstawy wymiaru podatku dochodowego z tytułu inwestycji energetycznych

Całkowite roczne wydatki na inwestycje w 1998 roku (w NGL)	(w %)	Odliczenia od dochodu	
		(w NGL)	
		min.	maks.
3 700–63 000	52,0	1 924	32 760
63 000–123 000	50,5	31 815	62 115
123 000–183 000	49,5	60 270	89 670
183 000–243 000	47,5	86 925	115 425
243 000–303 000	46,5	11 7080	139 380
303 000–363 000	44,5	34 835	161 535
363 000–424 000	43,5	156 090	182 320
424 000–485 000	41,5	175 960	201 275
485 000–200 000 000	40,0	194 000	8 000 000

Źródło: 1998 International Bureau of Fiscal Documentation.

Jeśli wymiar tej pracy wynosi od 1225 do 1750 godzin rocznie, to skala potrącenia jest równa 3%, jeżeli ten wkład pracy zawiera się między 875 a 1225 godzin rocznie, to skala potrąceń wynosi 2%. Jeżeli małżonek przepracował

w rodzinnym biznesie 525–875 godzin, to odsetek potrąceń wynosi 1,25% wartości rocznej podstawy opodatkowania.

Jeżeli zaś chodzi o stawki podatkowe w podatku od dochodów osób fizycznych w Holandii, to kształtują się one tak, jak przedstawia tabela 4.

Tabela 4

Stawki podatkowe w holenderskim podatku od dochodów od osób fizycznych w 1998 roku

Podstawa wymiaru w NGL		Podatek wynosi (w %)
od	do	
15 000	33 175	37,05 (19,15 dla osób powyżej 65 lat)
33 175	57 779	50 00
powyżej	57 779	60 00

Źródło: *Europen Tax...*, op. cit.

Warto podkreślić, że pierwsza stopa podatkowa obejmuje zarówno pobranie o charakterze podatkowym, jak i pobranie traktowane jako tzw. wsparcie na rzecz bezpieczeństwa społecznego. Oznacza to, że stopa 37,05% obejmuje zaledwie 7,50% pobrania podatkowego. Natomiast 29,55% wymiaru podstawy opodatkowania przeznaczony jest na cele wsparcia społecznego. Jeżeli zaś chodzi o drugą stopę podatkową, to całość, czyli 50% podstawy opodatkowania, to pobranie o charakterze podatku. Tak samo traktowana jest trzecia (60%) stopa podatku od dochodów.

Dokonując podsumowania sposobu ustalania podstawy wymiaru podatku dochodowego w Holandii przedstawimy odpowiedni schemat²:

$$I = A - B - C - D$$

gdzie:

I – suma dochodu podlegającego opodatkowaniu,

A – dochód brutto, czyli dochody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (rolniczej), z tytułu działalności zawodowej, z tytułu usług, z kapitału,

B – suma potrąceń z tytułu wieku podatnika, z tytułu wydatków nadzwyczajnych, darowizn, z tytułu prowadzenia własnej działalności, z tytułu inwestycji,

C – suma zmniejszenia dochodu brutto (A) o straty, np. straty na działalności gospodarczej z lat ubiegłych, tzw. „carry back”, czyli przeniesienie,

D – suma zmniejszenia dochodu brutto o odpisy osobiste, np. z tytułu wychowania dzieci, z tytułu składek społecznych itp.

²Taxation in the Netherlands. Ministry of Finance, 1999.

Zasady wymiaru podatku majątkowego

Podatek majątkowy w Holandii pobierany jest od osób fizycznych na podstawie wartości majątku netto. Ustala się ją, pomniejszając wartość majątku brutto o ciężące na nim zobowiązania. Zarówno wartość brutto majątku, jak i wartość zobowiązań ustalane są na podstawie sytuacji rynkowej. Od tak ustalonej podstawy wymiaru podatek wynosi 7%. W celu uzupełnienia należy dodać, że istnieje w Holandii dla pewnej grupy składników majątkowych nieco inny sposób ustalania ich podstawy opodatkowania. Polega on na oszacowaniu ich wartości, przy czym w sposobie oszacowania uwzględnia się społeczną przydatność danego składnika majątkowego oraz wiek podatnika. Dla tych składników majątkowych, które mają dużą społeczną użyteczność, ich wartość w celach opodatkowania zmniejsza się w stosunku do ich wartości rynkowej. W przypadku podatników starszych także zmniejsza się oszacowane podstawy wymiaru podatku majątkowego.

Szczegółowe informacje dotyczące szacowania podstaw wymiaru podatku majątkowego niektórych składników majątkowych zawiera tabela 5. Natomiast w tabeli 6 podano sposób i relacje zwiększenia oszacowanych podstaw w zależności od wieku podatnika.

Tabela 5

Zasady oszacowania podstaw opodatkowania wybranych składników majątkowych

Rodzaj składnika majątkowego	Sposób oszacowania podstawy wymiaru podatku majątkowego
Dom własny	60% ceny sprzedaży wraz z działką
Drugi dom	cena sprzedaży
Emerytury i renty dożywotnie	roczna kwota x mnożnik
Testament, czyli wartość rzeczy i praw majątkowych	wartość rynkowa – podatek
Kwoty mleczne i rybne	wartość rynkowa – podatek
Renta dożywotnia	17 × roczna kwota

Źródło: European Tax Rates and Tables, CCH, 1998.

Tabela 6

Skala zwiększania podstawy wymiaru podatku majątkowego w zależności od wieku podatnika

Wiek podatnika	Stopień zwiększenia (mnożnik)
0–19	16
20–29	15
30–39	14
40–49	13
50–54	12
55–59	11
60–64	10
65–69	8
70–74	7
75–79	5
80–84	4
85–89	3
ponad 90	2

Źródło: Jak w tabeli 5.

Zasady wymiaru VAT

Generalne założenia dotyczące funkcjonowania VAT w Holandii są takie same jak w większości krajów Unii Europejskiej.

W Holandii mamy do czynienia z trzema stawkami tego podatku:

- stopa podstawowa – 17,5%,
- stopa zredukowana – 6,0%,
- stopa zerowa – 0%.

Zredukowana stawka 6,0% VAT odnosi się do produktów rolniczych i artykułów medycznych. Stawką tą objęte są też dobra i usługi dotyczące sztuki, książek, gazet. Natomiast stawka 0% stosowana jest do eksportu dóbr i usług.

Na uwagę zasługują niektóre regulacje z tzw. inżynierii VAT stosowane w Holandii. Dotyczą one małych przedsiębiorstw i rolników. Podatnicy ci mogą być zwolnieni z podatku VAT. Ma to miejsce wówczas, gdy wysokość podatku do zapłacenia, po odliczeniu potrąceń, wynosi mniej niż 4150 NGL. Zgodnie z VI Dyrektywą UE, istnieje możliwość wyłączenia rolników z VAT-owskiego systemu podatkowego. Jeżeli rolnik uznaje, że korzystniej dla niego jest być podatnikiem VAT, to może zostać objęty tym podatkiem.

Zasady funkcjonowania podatku spadkowego

Podobnie jak w Polsce, występują tu dwie formy tego podatku. Są nimi podatek od spadków i podatek od darowizn. Podatki te obciążają odbiorcę rzeczy bądź praw majątkowych. Zasady wymiaru podatku spadkowego uwzględniają kwotę rzeczy bądź praw majątkowych oraz stopień pokrewieństwa pomiędzy dawcą i biorcą. W systemie podatku spadkowego w Holandii inaczej niż w Polsce wyodrębniono osoby tworzące grupy podatkowe. Grupę I tworzą mąż, żona, dzieci, osoby mieszkające razem; II tworzą wnuki i dalsza rodzina; do III grupy zaliczono braci, siostry oraz dziadków i babcie; IV grupę tworzą instytucje dobroczynne, kościoł itp.

W tabeli 7 podano kwoty zwolnione z podatku spadkowego w zależności od stopnia pokrewieństwa dawcy i biorecy. Natomiast w tabeli 8 podano wysokości stawek podatkowych obowiązujących w holenderskim podatku spadkowym w 1998 r. Stawki tego podatku także są uzależnione od grup podatników i wartości rzeczy bądź praw majątkowych podlegających spadkowi bądź darowiźnie.

Tabela 7

Zwolnienia od podatku spadkowego w roku 1998

Wyszczególnienie	Kwoty zwolnione od podatku spadkowego w 1998 roku (w NGL)
1. Mąż lub żona	565 868
2. Osoby mieszkające razem:	
– z własnymi dziećmi	565 868
– partnerzy mieszkający z inną osobą	282 935
– osoby mieszkające razem 4 lata	226 348
– osoby mieszkające razem 3 lata	169 761
– osoby mieszkające razem 2 lata	113 174
3. Dzieci do 23 roku życia:	8 084 (maks. 16 167)
– inwalidzi maksymalnie	24 252
w tym w wieku:	
do 1 roku	185 932
1 rok	177 848
2 lata	169 764
3 lata	161 680
4 lata	153 596
5 lat	145 512
6 lat	137 428

cd. tab. 7

Wyszczególnienie	Kwoty zwolnione od podatku spadkowego w 1998 roku (w NGL)
7 lat	129 344
8 lat	121 260
9 lat	113 176
10 lat	105 092
11 lat	97 008
12 lat	88 924
13 lat	80 840
14 lat	72 756
15 lat	64 672
16 lat	56 588
17 lat	48 504
18 lat	40 420
19 lat	32 336
20 lat	24 252
21 lat	16 168
22 lata	16 167

Źródło: Fiscaal Memo 1, 1998.

Tabela 8

Stawki w holenderskim podatku spadkowym w 1998 r.

Wartość spadku, darowizny podlegająca opodatkowaniu (w NGL)	Grupy podatkowe							
	I		II		III		IV	
	Podatek wynosi							
	NGL	+%	NGL	+%	NGL	+%	NGL	+%
0 – 40 428	0	5	0	8	0	26	0	41
40 428 – 80 848	2 021	8	3 233	12,8	10 511	30	16 575	45
80 848 – 161 686	5 255	12	8 408	19,2	22 637	35	34 764	50
161 686 – 323 363	14 955	15	23 928	24	50 930	39	75 183	54
323 363 – 646 715	39 207	19	62 731	30,4	113 984	44	162 489	59
646 715 – 1 616 771	100 643	23	161 028	36,8	256 259	48	353 266	63
1 616 771 i więcej	323 756	27	518 009	43,2	721 886	53	964 402	68

Źródło: Fiscaal Memo 1, 1998.

Podatek od transakcji legalnych

W Holandii obowiązują trzy podatki pobierane od transakcji legalnych. Są to podatek transferowy, podatek ubezpieczeniowy oraz podatek z kapitału. Podatek transferowy jest pobierany z okazji nabycia własności nieruchomości położonej w Holandii. Stopa tego podatku wynosi 6% rynkowej wartości przedmiotu transakcji. Podatek ubezpieczeniowy jest naliczany od otrzymywanych świadczeń z tytułu ubezpieczeń osobowych. Z tego podatku wyłączone są świadczenia z ubezpieczenia na życie, z ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, z ubezpieczenia od inwalidztwa i kalectwa, z ubezpieczenia od bezrobocia, z ubezpieczeń transportowych. Stawka tego podatku wynosi 7%. Podatek od kapitału jest pobierany wówczas, gdy jest on wnoszony jako udziały do przedsiębiorstw. Stopa tego podatku wynosi 1% od wnoszonego kapitału.

Podatek od pojazdów silnikowych

Tytułem wymiaru tego podatku jest posiadanie pojazdu. Kwota tego podatku zależy od wagi pojazdu i od rodzaju używanego paliwa. Poza tym kwota tego podatku uzależniona jest od prowincji, na obszarze której jest zameldowany właściciel lub firma użytkująca dany pojazd. Na obszarach bardziej zabudowanych podatek jest wyższy niż na terenach mniej zurbanizowanych. Związane jest to z większą częstotliwością wypadków na terenach bardziej zurbanizowanych. Przykładowe stawki tego podatku przedstawiono w tabeli 9.

Tabela 9

Niektóre stawki podatku od pojazdów silnikowych w 1998 r. (w NGL)

Waga pojazdu (w kg) od – do	Rejon					
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Utrecht	Nord- holand
dla samochodów osobowych na benzynę						
550	168	164	176	176	176	168
551 – 650	228	220	236	236	232	224
651 – 750	284	280	296	296	296	284
751 – 850	380	372	396	396	292	380
851 – 950	508	496	524	524	520	504
...						
4951 – 5050	6288	6128	6540	6544	6512	6228

cd. tab. 9

Waga pojazdu (w kg) od – do	Rejon					
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Utrecht	Nord- holand
dla samochodów z silnikiem Diesla						
550	552	548	560	560	560	552
551 – 650	680	672	688	688	684	676
651 – 750	808	800	816	816	816	804
751 – 850	972	964	984	984	984	968
851 – 950	1196	1184	1212	1212	1208	1192
...						
4951 – 5050	9884	9728	10140	10140	10112	9828

Źródło: Fiscaal Memo 1, 1998.

Warto zaznaczyć, że podatek od pojazdów z silnikiem Diesla jest wyższy niż analogiczny od pojazdów samochodowych z silnikami na benzynę. Jest to zrozumiałe, ponieważ pojazdy z silnikiem Diesla są bardziej szkodliwe dla środowiska, lecz bardziej efektywne, jeśli chodzi o zużycie paliwa, dla ich użytkowników. W Polsce ten problem nie jest zauważany, ponieważ nie różni się podatek w zależności od rodzaju paliwa.

Agricultural Tax System in the Netherlands

Abstract

The purpose of this paper is to clarify the agricultural tax system in the Netherlands. The system is of great variety and comprises the following kinds of taxes:

- corporation tax;
- income tax;
- tax on the dividends;
- tax on wealth;
- tax levied against goods and services (value-added tax);
- inheritance tax;
- tax on use of vehicles;
- environmental taxes;

- social security taxes.

All mentioned above taxes are levied according to Laws. This concept guarantees system stability, very important in view of performing any business activity including agricultural one.

In respect of income tax it is worth to point out tax incentives in the form of tax base deductibility regarded with personal situation of taxpayer or in the case of investment projects, particularly designed to environment protection. Tax rates on income from agricultural activity are maintained at the same level like in other non-agricultural businesses.